Vizitat sistematike të nxënësve të shkollave fillore,
klasa I dhe V, në Komunën e Prishtinës

Raport pune

Drejtoria komunale për shëndetësi dhe mirëqenie sociale
Qendra e mjekësisë familjare

Hyrje

Fëmijët e moshës shkollore janë kategori e veçantë e popullatës për shkak të rritjes dhe zhvillimit aktiv të tyre, prandaj ata kërkojnë edhe kujdes të veçantë shëndetësor.
Shëndeti i fëmijëve është edhe një prej treguesve të rëndësishëm për gjendjen shëndetësore të popullatës.
Gjatë shkollimit të rregullt si masë parandaluese për mbrojtjen shëndetësore të fëmijëve, punëtorët shëndetësor kryejnë edhe vizita sistematike.
Bazuar në funksionimin e Mjekësisë Familjare si dhe në konceptin e implementimit të saj, ende nuk ekziston një mekanizëm funksional për monitorimin e gjendjes shëndetësore për grupmosha të caktuara me qëllim të identifikimit të hershëm të shenjave, gjendjeve që kanë nevojë për parandalim apo mjekim.
Pasi që në shkolla fillore nuk ofrohen shërbimet shëndetësore nga ana e personelit shëndetësor dhe pamundësohet përcjellja e vazhdueshme e rritjes dhe zhvillimit të fëmijëve, Drejtoria Komunale për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale në Prishtinë në bashkëpunim me stafin udhëheqës të Qendrave të Mjekësisë Familjare morri iniciativën për organizimin e vizitave sistematike të nxënësve të SHF në Komunën e Prishtinës, ku do të bëhet vlerësimi i gjendjes shëndetësore të nxënësve identifikimi i deformiteteve, anomalive apo sëmundjeve specifike për moshën dhe ndërmarrjen e masave për parandalim dhe korrigjimin e tyre.

Objektivi

Nga këto vizita sistematike do të krijohet një pasqyrë për gjendjen shëndetësore të nxënësve, do të identifikohen problemet më të shpeshta shëndetësore apo ngecjet në zhvillimin fizik dhe psikik të tyre. Po ashtu do të krijohet një bazë e të dhënave për ndërmarrjen e masave për përmirësimin e gjendjes shëndetësore të tyre.

Qëllimi

- Vlerësimi i rritjes dhe zhvillimit psiko-fizik të fëmijëve të grupmoshave të klasave të para (I) dhe klasave të pesta (V) të shkollave fillore në Komunës e Prishtinës.
- Zbulimi i hershëm i sëmundjeve, anomalive dhe çrregullimeve eventuale të fëmijëve këtyre grupmoshave.
- Krijimi i një pasqyre të të dhënave nga rezultatet e vizitave sistematike me qëllim të ndërmarrjes së masave.
- Ndërmarrja e masave preventive për korrigjimin e anomalive, gjendjeve dhe trajtimin e sëmundjeve.

Parametrat e vlerësuara

Është vlerësuar zhvillimi i përgjithshëm psiko-fizik i fëmijëve (18 parametra) si dhe shëndeti oral (5 parametra)**.**

1. Matja e peshës trupore dhe gjatësisë (vlerësim standard sipas diagramit).
2. Kontrolli i të parit sipas tabelës (Snellen).
3. Të dëgjuarit.
4. Kontrolli detal klinik I lëkurës, kokës, hundës, gojës, dhëmbëve, gjëndrës tiroide, zemra, mushkëritë, barku, ekstremitetet, boshti kurrizor, gjoksi.
5. Zhvillimi psiko-motorik dhe pjekuria sociale dhe emotive, përshtatja e nxënësve në proceset mësimore.

Planifikimi i realizimit të vizitave sistematike

Për zhvillimin e këtij aktiviteti, së pari është formuar grupi punues, në përbërje të: Drejtorit të QKMF-së, Koordinatorit, Përgjegjësit të sektorit të Mjekësisë Familjare, Përgjegjësit të sektorit të Shëndetit Oral, Kryeinfermieres të QKMF-së dhe Përgjegjësit për Logjistikë.

Ky aktivitet është realizuar në bashkëpunim të ngushtë me Drejtorinë Komunale për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, Drejtorinë Komunale për Arsim dhe Drejtoritë e Shkollave Fillore.
Plani i punës dhe orari i këtij aktiviteti është hartuar në bazë të numrit të Shkollave dhe numrit të nxënësve. Nga të dhënat e grumbulluara nga shkolla fillore numri i i nxënësve në këtë vit shkollor ka qenë **7097** (të klasave I dhe V).
Për realizimin e këtij aktiviteti u planifikua formimi i 15 ekipeve implementuese. Sipas planit të përpiluar për kryerjen e vizitave sistematike të këtyre grupmoshave u caktua koha e fillimit 10.05.2014 në 15 Shkollës Fillore të Komunës së Prishtinës. Vizitat sistematike janë realizuar sipas planit dhe kanë përfunduar me 09.06.2014 në 51 Shkolla Fillore dhe me paralele të ndara.

Aktivitetet
Për realizimin e këtij aktiviteti, Drejtori i DKSHMS bashkë me koordinatorët e këtij projekti realizuan takim të përbashkët me Drejtorin e Drejtorisë për Arsim dhe Drejtorët e SH F të Komunës së Prishtinës, ku u njoftuan me projektin si dhe unanimisht të gjithë e përkrahën këtë projekt, duke ofruar bashkëpunim e nevojshëm për realizimin e tij.
Drejtori i DKSHMS, Drejtori i QKMF me stafin udhëheqës mbajtën takim pune me të gjithë udhëheqësit (shefat dhe motrat përgjegjëse) ku u njoftuan me zhvillimin e këtij projekti si dhe morën udhëzimet e nevojshme për këtë aktivitet.
Menaxheret e projektit me stafin udhëheqës të QKMF organizuan disa takime konsultative me udhëheqësit e njësive për formën dhe mënyrën e implementimit të vizitave sistematike.
Menaxherët e projektit pas formimit të ekipeve implementuese realizuan një takim pune dhe dhanë instruksionet në detale për ecurinë e punëve gjatë vizitave sistematike (plotësimin e kartelës shëndetësore, plotësimi e formularëve për raportim dhe njohja me mjetet e punës).
Menaxherët e projektit me udhëheqësit e QKMF mbajtën mbledhjen përfundimtare me ekipet implementuese dhe përgjegjësit e njësive ku morën orarin e punës si dhe u furnizuan me material dhe pajisje të nevojshme për punë.

Materiali dhe mjetet e punës
Drejtoria për Shëndetësi dhe Drejtoria e QKMF duke u bazuar në planin e hartuar bëri furnizimin e nevojshëm të pajisjeve mjekësore, materialit administrativ dhe mjeteve tjera harxhuese sipas nevojës për ekipin e Mjekut Familjar dhe ekipin e Stomatologut , siguruan të gjithë materialin e nevojshëm. Ky material me kohë u nda nëpër ekipe.

Ekipet implementuese
Ekipet për implementimin e këtij aktiviteti mbajtën takim pune dhe u njoftuan me metodologjinë dhe procedurat vlerësuese. Në këtë aktivitet ishin gjithsej 15 ekipe. Secila ekipe përbëhej nga:

- Një mjek familjar
- Dy infermiere të mjekësisë familjare
- Një doktor i stomatologjisë
- Një asistente të stomatologjisë

Gjithsej personel i angazhuar për kryerjen e vizitave sistematike ishte 75.

Përfshirja e nxënësve në vizita sistematike

Tabela nr.1a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET						
Klasa	Nxënës të planifikuar për vizita sistematike		Vizita të realizuara		Mungojnë	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	2933	100%	2844	97.0	89	3.0
Klasat V	2956	100%	2900	98.1	56	1.9
Gjithsej	5889	100%	5744	97.5	145	2.5

Tabela nr. 1b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA						
Klasa	Nxënës të planifikuar për vizita sistematike		Vizita te realizuara		Mungojnë	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	606	100%	574	94.7	32	5.3
Klasat V	602	100%	581	96.5	21	3.5
Gjithsej	1208	100%	1155	95.6	53	4.4

Tabela nr. 1c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA						
Klasa	Nxënës të planifikuar për vizita sistematike		Vizita te realizuara		Mungojnë	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	3539	100%	3418	96.6	121	3.4
Klasat V	3558	100%	3481	97.8	77	2.2
Gjithsej	7097	100%	6899	97.2	198	2.8

Numri i përgjithshëm i nxënësve të planifikuar për vizita ka qenë gjithsej **7097**,ndërsa janë vizituar **6899** apo **97.2%,** dhe kanë munguar **198** domethënë **2.8%**. Shkalla e realizimit të vizitave mjekësore sipas klasave është paraqitur në **tabelën nr. 1.** Ndërsa në mënyrë grafike, rezultati i përgjithshëm i realizimit të vizitave paraqitet në grafikun numër 1.

Raport gjinor i nxënësve të vizituar

Tabela nr. 2 a

SHKOLLAT FILLORE – QYTET						
SHFMU-QYTET	**Nxënës të përfshirë në vizita sistematike**		**Djem**		**Vajza**	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	2844	100%	1424	50.1	1420	49.9
Klasat V	2900	100%	1463	50.4	1437	49.6
Gjithsej	5744	100%	2887	50.3	2857	49.7

Tabela nr. 2 b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA						
SHFMU-FSHATRA	**Nxënës të përfshirë në vizita sistematike**		**Djem**		**Vajza**	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	574	100%	292	50.9	282	49.1
Klasat V	581	100%	305	52.5	276	47.5
Gjithsej	1155	100%	597	51.7	558	96.6

Tabela nr. 2 c

SHKOLLAT FILLORE – FSHATRA						
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		**Djem**		**Vajza**	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	3418	100%	1716	50.2	1702	49.8
Klasat V	3481	100%	1768	50.79	1713	49.2
Gjithsej	6899	100%	3484	50.5	3415	49.5

Në **tabelën nr. 2** është prezantuar struktura gjinore e nxënësve të vizituar. Në qytet djem të vizituar kanë qenë **50.3%** ndërsa vajza **49.7%.** Krahasuar me fshatrat ku djem kanë qenë **51.7%** kurse vajza **48.3%.** Gjithsej djem të vizituar kanë qenë **3484** **(50.5%)** dhe vajza **3415(49.5%) (** Shih **tabelat 2a, 2b, 2c).**

Higjiena personale

Tabela nr. 3a

SHKOLLAT FILLORE – QYTET								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		E kënaqshme		Jo e kënaqshme		Pedikuloze	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**2844**	**100%**	**2738**	**96**	**106**	**4**	**46**	**2**
Klasat V	**2900**	**100%**	**2794**	**96**	**106**	**4**	**120**	**4**
Gjithsej	**5744**	**100%**	**5532**	**193**	**212**	**7**	**166**	**6**

Tabela nr. 3b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		E kënaqshme		Jo e kënaqshme		Pedikuloze	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**574**	**100%**	**519**	**90**	**55**	**10**	**51**	**9**
Klasat V	**581**	**100%**	**503**	**87**	**78**	**13**	**91**	**16**
Gjithsej	**1155**	**100%**	**1022**	**88**	**133**	**12**	**142**	**12**

Tabela nr. 3c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		E kënaqshme		Jo e kënaqshme		Pedikuloze	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**3418**	**100%**	**3257**	**95**	**161**	**5**	**97**	**3**
Klasat V	**3481**	**100%**	**3297**	**95**	**184**	**5**	**211**	**6**
Gjithsej	**6899**	**100%**	**6554**	**95**	**345**	**5**	**308**	**4**

Nga gjithsej **6899** nxënës të përfshirë në vizita, higjienë personale të kënaqshme kanë pasur **95%** te nxënësve. Higjienë jo të kënaqshme **5%,** ndërsa nxënës me pedikulozë ka pasur **4%.** Duke krahasuar gjetjet nga vizitat sistematike shihet se përqindja e nxënësve me pedikulozë është më e madhe në fshat se në qytet. (**12%** në Fshatra dhe **6%** Qytet). Gjithsej me pedikuloz kanë qenë **308** nxënës.

Mesatarja e peshës trupore sipas gjinisë

SHKOLLAT FILLORE – QYTET				
Klasa	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Pesha mesatare (kg)	
			Djem	Vajza
	Nr.	%	kg.	kg.
Klasat I	**2844**	**100%**	**24.3**	**22.9**
Klasat V	**2900**	**100%**	**39.5**	**38.6**

Tabela 4b

SHKOLLAT FILLORE – FSHATRA				
Klasa	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Pesha mesatare (kg)	
			Djem	Vajza
	Nr.	%	kg.	kg.
Klasat e I-ra	**574**	**100%**	**23.1**	**23.4**
Klasat V	**581**	**100%**	**33.6**	**36.4**

Tabela 4c

SHKOLLAT FILLORE – FSHATRA						
Klasa	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Pesha mesatare (kg)			
			Djem		Vajza	
	Nr.	%	Kg.		Kg.	
Klasat I	**3418**	**100%**	**23.6**		**23.2**	
Klasat V	**3481**	**100%**	**36.6**		**37.5**	

Nga rezultatet e matjeve të peshës së nxënësve është llogaritur pesha mesatare për djem dhe vajza. Mesatarja e peshës trupore për nxënësit e klasave I, për djem ishte **23.6 kg** kurse për vajza **23.2 kg**. Mesatarja e peshës trupore për nxënësit e klasave Vishte për djem **36.6 kg** ndërsa për femra **37.5 kg**. Nëse bëhet krahasimi i peshës trupore të nxënësve në Fshat dhe Qytet mund të konkludojmë si vijon: mesatarja e nxënësve të klasave I, djem në Qytet ishte **24.3 kg** ndërsa në Fshatra **23.1 kg**. Kurse mesatarja e peshës trupore të nxënësve të klasave V në Qytet është **39.5 kg** e në Fshatra **33.6 kg**. Siç shihet nga të dhënat mesatarja e peshës trupore te vajzat është më e lartë krahasuar me mesataren e peshës trupore për djem.

Gjatësi trupore për moshën

Tabela 5 a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET								
Klasa	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Gjatësia për moshën(cm)					
			E ulet		Normale		E larte	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	2844	100%	460	16.2	2097	73.7	287	10.1
Klasat V	2900	100%	370	12.8	2070	71.4	460	15.9

Tabela 5 b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
Klasa	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Lartësia për moshën (cm)					
			E ulet		Normale		E larte	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	574	100%	23	4.0	513	89.4	38	6.6
Klasat V	581	100%	89	15.3	428	73.7	64	11.0

Tabela 5 c

SHKOLLAT FILLORE – FSHATRA								
Klasa	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Lartësia për moshën(cm)					
			E ulet		Normale		E larte	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**3418**	**100%**	**483**	**14.1**	**2610**	**76.4**	**325**	**9.5**
Klasat V	**3481**	**100%**	**459**	**13.2**	**2498**	**71.8**	**524**	**15.1**

Rezultatet e fituara nga matjet e gjatësisë trupore për moshën, tregojnë se nxënësit e klasave I në Qytet sipas standardeve kanë gjatësia trupore: të ulët **16.2%** , normale **73.7%** dhe të lartë **10.1%** . Ndërsa gjatësia trupore e nxënësve të klasave I në Qytet është: e ulët **12.8%** normale **71.4%** dhe e lartë **15.9% .**

Për nxënësit e klasave I të Fshatrave gjatësia trupore ka qenë: e ultë **4%,** normale **89.4%** dhe e lartë **6.6%.** Kurse për nxënësit e klasave V ka qenë e ulët **15.3%,** normale **73.7%** dhe e lartë **11%.**

Duke krahasuar këto vlera vërehet se nxënësit e Shkollave Fillore të fshatrave kanë gjatësi trupore normale në një përqindje më të lartë.

Indeksi i masës trupore (IMT)

Tabela nr. 6a

SHKOLLAT FILLORE – QYTET												
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Indeksi i Masës Trupore (IMT)									
			Ushqyeshmëri e dobët		Ushqyeshmëri normale		Mbipeshë trupore		Obesitet		Obesitet shumë i theksuar	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**2844**	**100%**	**389**	**13.7**	**1976**	**69.5**	**310**	**10.9**	**145**	**5.1**	**24**	**0.8**
Klasat V	**2900**	**100%**	**502**	**17.3**	**1762**	**60.8**	**363**	**12.5**	**241**	**8.3**	**32**	**1.1**

Tabela nr.6b

SHKOLLAT FILLORE – FSHATRA												
Klasa	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Indeksi i Masës Trupore (IMT)									
			Ushqyeshmëri e dobët		Ushqyeshmëri normale		Mbipeshë trupore		Mbipeshë trupore		Obesitet shumë i theksuar	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**574**	**100%**	**117**	**20.4**	**434**	**75.6**	**16**	**2.8**	**4**	**0.7**	**3**	**0.5**
Klasat V	**581**	**100%**	**36**	**6.2**	**422**	**72.6**	**85**	**14.6**	**35**	**6.0**	**3**	**0.5**

Tabela nr.6c

SHKOLLAT FILLORE – FSHATRA												
Klasa	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Indeksi i Masës Trupore (IMT)									
			Ushqyeshmëri e dobët		Ushqyeshmeri normale		Mbipeshë trupore		Obesitet		Obesitet shumë i theksuar	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**3418**	**100%**	**506**	**14.8**	**2410**	**70.5**	**326**	**9.5**	**149**	**4.4**	**27**	**0.8**
Klasat V	**3481**	**100%**	**538**	**15.5**	**2184**	**62.7**	**448**	**12.9**	**276**	**7.9**	**35**	**1.0**

Sipas rezultateve të fituara gjatë matjeve të peshës dhe lartësisë (duke llogaritur IMT) mund të vlerësohet se nxënësit e klasave të para të Komunës së Prishtinës kishin ushqyeshmëri normale në **70.5%** të rasteve, e ushqyeshmëri të dobët **14.8%** të rasteve mbipeshë trupore **9.5%** të rasteve, obesitet **4.4%** dhe obesitet të theksuar **0.8%.**

Nxënësit e klasave V kishin këto vlera: ushqyeshmëri normale **62.7%,** ushqyeshmëri të dobët **15.5%,** mbipeshë trupore **12.9%,** obesitet **7.9%** dhe obesitet i theksuar **1%**.

Vlen për t'u theksuar krahasimi i ushqyeshmërisë normale të fëmijëve në fshatra dhe qytet, nga kjo del se përqindja e ushqyeshmërisë normale të nxënësve në fshatra është **72.6%,** kurse në qytet **60.8%.** Ushqyeshmëri e dobët evidentohet në fshatë te klasat e para me **20.4%.**

Lëkura

Tabela nr.7a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET										
SHF -FQyteti	**Nxënës të përfshirë në vizita sistematike**		**Ndryshimet në Lëkurë**							
			Scabies		**Dermatomikoza**		**Ekzema**		**Të tjera**	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**2844**	**100%**	**12**	**0.4**	**13**	**0.5**	**14**	**0.5**	**32**	**1.1**
Klasat V	**2900**	**100%**	**12**	**0.4**	**17**	**0.6**	**14**	**0.5**	**87**	**3.0**
Gjithsej	**5744**	**100%**	**24**	**0.4**	**30**	**0.5**	**28**	**0.5**	**119**	**2.1**

Tabela nr.7 b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA										
SHF - Fshati	**Nxënës të përfshirë në vizita sistematike**		**Ndryshimet në lëkurë**							
			Scabies		**Dermatomikoza**		**Ekzema**		**Të tjera**	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**574**	**100%**	**11**	**1.9**	**0**	**0**	**14**	**2.4**	**18**	**3.1**
Klasat V	**581**	**100%**	**8**	**1.4**	**0**	**0**	**11**	**1.9**	**25**	**4.3**
Gjithsej	**1155**	**100%**	**19**	**1.6**	**0**	**0**	**25**	**2.2**	**43**	**3.7**

Tabela nr.7 c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA										
Klasa	**Nxënës të përfshirë në vizita sistematike**		**Ndryshimet në lëkurë**							
			Scabies		**Dermatomikoza**		**Ekzema**		**Të tjera**	
	Nr.	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**3418**	**100%**	**23**	**0.7**	**13**	**0.4**	**28**	**0.8**	**50**	**1.5**
Klasat V	**3481**	**100%**	**20**	**0.6**	**17**	**0.5**	**25**	**0.7**	**112**	**3.2**
Gjithsej	**6899**	**100%**	**43**	**0.6**	**30**	**0.4**	**53**	**0.8**	**162**	**2.3**

Në bazë të dhënave të fituara nga ekzaminimet në lëkurë vlerësojmë se ndryshimet në lëkurë rezultojnë në këtë mënyrë: me Scabies ishin gjithsej **43** nxënës, me Dermatomykoza **30**, me Eczem kanë qenë **53** raste, kurse me ndryshime të tjera në lëkurë kanë qenë **162** raste**.**

Të pamurit

Tabela nr. 8a

SHKOLLAT FILLORE – QYTET												
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Ndryshimet e të pamurit									
			Myop		Hipermetrop		Strabizëm		Mbajnë syze për korrigjim të refrakcionit		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	2844	100%	80	2.8	36	1.3	14	0.5	99	3.5	110	3.9
Klasat V	2900	100%	121	4.2	30	1.0	10	0.3	122	4.2	91	3.1
Gjithsej	5744	100%	201	3.5	66	1.1	24	0.4	221	3.8	201	3.5

Tabela 8 b

SHKOLLAT FILLORE – FSHATRA												
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Ndryshimet e të pamurit									
			Myop		Hipermetrop		Strabizëm		Mbajnë syze për korrigjim të refrakcionit		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	574	100%	8	1.4	38	6.6	1	0.2	15	2.6	13	2.3
Klasat V	581	100%	4	0.7	17	2.9	0	0.0	15	2.6	8	1.4
Gjithsej	1155	100%	12	1.0	55	4.8	1	0.1	30	2.6	21	1.8

Tabela 8 c

SHKOLLAT FILLORE – QYTET & FSHATRA												
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Ndryshimet e të pamurit									
			Strabizëm		Strabizëm		Strabizëm		Mbajnë syze për korrigjim te refrakcionit		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	3418	100%	88	2.6	74	2.2	15	0.4	114	3.3	123	3.6
Klasat V	3481	100%	125	3.6	47	1.4	10	0.3	137	3.9	99	2.8
Gjithsej	6899	100%	213	3.1	121	1.8	25	0.4	251	3.6	222	3.2

Nga ekzaminimet e bëra të të pamurit gjatë vizitave sistematike të nxënësve u gjet sa vijon: te klasat I Myop ishin **88 (2.6%)** nxënës, Hipermetrop **74(2.2%)** nxënës, strabizëm **15(0.4%)** nxënës, ndërsa **114 (3.3%)** raste janë në trajtim me syze .
Ndryshimet në të pamur tek nxënësit e klasave V ishin sa vijon: Myop **125 (3.6%),** Hipermetrop **47(1.4%)** nxënës , Strabizëm **10 (0.3%)** dhe nxënës me korrigjim të refrakcionit **137 (3.9%).**

Veshët dhe hunda

Tabela nr. 9a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET								
Qyteti	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Ndryshimet në veshë dhe hundë				Hunda	
			Dëgjim te dobësuar		Të tjera		MVP	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**2844**	**100%**	**1**	**0**	**7**	**0.2**	**7**	**0.2**
Klasat V	**2900**	**100%**	**1**	**0**	**4**	**0.1**	**6**	**0.2**
Gjithsej	**5744**	**100%**	**2**	**0**	**11**	**0.2**	**13**	**0.2**

Tabela nr. 9b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
Fshatrat	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Ndryshimet në veshë dhe hundë				Hunda	
			Dëgjim te dobësuar		Të tjera		MVP	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**574**	**100%**	**2**	**0.3**	**2**	**0.3**	**23**	**4.0**
Klasat V	**581**	**100%**	**0**	**0**	**1**	**0.2**	**11**	**1.9**
Gjithsej	**1155**	**100%**	**2**	**0.2**	**3**	**0.3**	**34**	**2.9**

Tabela nr. 9b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Ndryshimet në veshë dhe hundë				Hunda	
			Dëgjim te dobësuar		Të tjera		MVP	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**3418**	**100%**	**3**	**0.1**	**9**	**0.3**	**30**	**0.9**
Klasat V	**3481**	**100%**	**1**	**0**	**5**	**0.1**	**17**	**0.5**
Gjithsej	**6899**	**100%**	**4**	**0.1**	**14**	**0.2**	**47**	**0.7**

Gjatë ekzaminimit të veshëve dhe hundës janë vërejtur ndryshime sa vijon: dëgjim të dobësuar kanë pasur vetëm **4** nxënës ndërsa ndryshime me veçori patologjike të hundës kanë qenë **47** raste apo **0.7%** të nxënësve.

Gjëndrat tiroide & Gjëndrat limfatike

Tabela nr. 10 a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET								
SHFMU-Qytet	**Nxënës të përfshirë në vizita sistematike**		***Gjëndra tiroide***		***Hypertrofia e tonzilave***		***Gjëndra tjera limfatike***	
			MVP		***MVP***		***MVP***	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**2844**	**100%**	**2**	**0**	**181**	**6**	**11**	**0**
Klasat V	**2900**	**100%**	**5**	**0**	**64**	**2**	**4**	**0**
Gjithsej	**5744**	**100%**	**7**	**0**	**245**	**4**	**15**	**0**

Tabela nr. 10 b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
SHFMU-FSHAT	**Nxënës të përfshirë në vizita sistematike**		***Gjëndra tiroide***		***Hypertrofia e tonzilave***		***Gjëndra tjera limfatike***	
			MVP		***MVP***		***MVP***	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**574**	**100%**	**0**	**0**	**11**	**2**	**25**	**4**
Klasat V	**581**	**100%**	**1**	**0**	**12**	**2**	**26**	**4**
Gjithsej	**1155**	**100%**	**1**	**0**	**23**	**2**	**51**	**4**

Tabela nr. 10 c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		***Gjëndra tiroide***		***Hypertrofia e tonzilave***		***Gjëndra tjera limfatike***	
			MVP		***MVP***		***MVP***	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**3418**	**100%**	**2**	**0.1**	**192**	**5.6**	**36**	**1.1**
Klasat V	**3481**	**100%**	**6**	**0.2**	**76**	**2.2**	**30**	**0.9**
Gjithsej	**6899**	**100%**	**8**	**0.1**	**268**	**3.9**	**66**	**1.0**

Gjatë ekzaminimeve të gjëndrave janë vërejtur ndryshime sa vijon: ndryshime në gjëndrën e tiroides janë vërejtur në **8** raste , **6** në klasat V dhe **2** në klasat I. Hypertrofi të tonzilave janë evidentuar **268** raste (**192** raste në klasat e para dhe **76** raste në klasat e V), gjëndra tjera limfatike janë vërejtur te **66** raste.

Kafazi i kraharorit & Boshti kurrizor

Tabela nr.11a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET																		
Qyteti	**Nxënës të përfshirë në vizita sistematike**		**Kafazi i kraharorit & boshti kurrizor**															
			Skolioz		**Kifoz**		**Kifo-Skolioz**		**Lordoz**		**Shpatulla në formë të krahëve**		**Pectus carinatus**		**Pectus excavatus**		**Të tjera**	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**2844**	**100**	**36**	**1**	**29**	**1**	**5**	**0.2**	**11**	**0.4**	**1**	**0.0**	**14**	**0.5**	**22**	**0.8**	**64**	**2.3**
Klasat V	**2900**	**100**	**121**	**4**	**29**	**1**	**2**	**0.1**	**14**	**0.5**	**2**	**0.1**	**11**	**0.4**	**20**	**0.7**	**64**	**2.2**
Gjithsej	**5744**	**100**	**157**	**3**	**58**	**1**	**7**	**0.1**	**25**	**0.4**	**3**	**0.1**	**25**	**0.4**	**42**	**0.7**	**128**	**2.2**

Tabela nr.11b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA																		
Fshatrat	**Nxënës të përfshirë në vizita sistematike**		**Kafazi i kraharorit & boshti kurrizor**															
			Skolioz		**Kifoz**		**Kifo-Skolioz**		**Lordoz**		**Shpatulla në formë të krahëve**		**Pectus carinatus**		**Pectus excavatus**		**Të tjera**	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**574**	**100**	**3**	**0.5**	**1**	**0.2**	**0**	**0**	**3**	**0.5**	**0**	**0**	**0**	**0.0**	**2**	**0.3**	**13**	**2.3**
Klasat V	**581**	**100**	**0**	**0.0**	**0**	**0.0**	**0**	**0**	**2**	**0.3**	**0**	**0**	**2**	**0.3**	**5**	**0.9**	**7**	**1.2**
Gjithsej	**1155**	**100**	**3**	**0.3**	**1**	**0.1**	**0**	**0**	**5**	**0.4**	**0**	**0**	**2**	**0.2**	**7**	**0.6**	**20**	**1.7**

Tabela nr.11c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA																		
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		**Kafazi i kraharorit & boshti kurrizor**															
			Skolioz		**Kifoz**		**Kifo-Skolioz**		**Lordoz**		**Shpatulla në formë të krahëve**		**Pectus carinatus**		**Pectus excavatus**		**Të tjera**	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**3418**	**100**	**39**	**1.1**	**30**	**1**	**5**	**0.1**	**14**	**0.4**	**1**	**0.0**	**14**	**0.4**	**14**	**0.4**	**77**	**2.3**
Klasat V	**3481**	**100**	**121**	**3.5**	**29**	**1**	**2**	**0.1**	**16**	**0.5**	**2**	**0.1**	**13**	**0.4**	**13**	**0.4**	**71**	**2.0**
Gjithsej	**6899**	**100**	**160**	**2.3**	**59**	**1**	**7**	**0.1**	**30**	**0.4**	**3**	**0.0**	**27**	**0.4**	**27**	**0.4**	**148**	**2.1**

Nga të gjeturat gjatë ekzaminimeve të kafazit të kraharorit dhe të boshtit kurrizor të nxënësit mund të konstatojmë sa vijon: gjithsej të nxënës me Skolioz janë izoluar **160 (2.3%),** Kifoz **59 (1%)** nxënës,me Kifoz-Skolioz **7 (0.1%),** Lordoz **30(0.4%),** me Pectus carinatus **27(0.4%),** me Pectus excavatus **27(0.4%)**dhe me ndryshime të tjera janë evidentuar gjithsej **148** nxënës. Nga të dhënat e fituara konkludohet se ndryshimet në boshtin kurrizor, Skolioza vjen duke u shtuar me rritjen e moshë së fëmijët, në klasat e para **39(1.1%),** ndërsa në klasat e pesta **129(3.5%)**.

Sistemi kardiovaskular

Tabela 12 a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET						
SH F -Qyteti	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Zemra			
			Zhurmë në zemër		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	2844	100%	5	0.2	61	2.1
Klasat V	2900	100%	1	0.0	47	1.6
Gjithsej	5744	100%	6	0.1	108	1.9

Tabela 12 b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA						
SH F -Fshati	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Zemra			
			Zhurmë në zemër		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	574	100%	1	0.2	1	0.2
Klasat V	581	100%	2	0.3	1	0.2
Gjithsej	1155	100%	3	0.3	2	0.2

Tabela 12 c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA						
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike					
			Zhurmë ne zemër		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	3418	100%	6	0.2	62	1.8
Klasat V	3481	100%	3	0.1	48	1.4
Gjithsej	6899	100%	9	0.1	110	1.6

Nga të gjeturat në sistemin kardiovaskular të nxënësve e veçantë është se janë identifikuar **9** nxënës me zhurmë në zemër dhe atë **6** nxënës të e klasave I dhe **3** tek nxënësit e klasave V.

Sistemi i organeve të frymëmarrjes

Tabela nr.13a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET								
SH F-Qyteti	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Mushkëritë					
			Bronhit obstruktiv-(astma)		Pneumoni		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**2844**	**100%**	**12**	**0.4**	**1**	**0.0**	**88**	**3.1**
Klasat V	**2900**	**100%**	**13**	**0.4**	**1**	**0.0**	**49**	**1.7**
Gjithsej	**5744**	**100%**	**25**	**0.4**	**2**	**0.0**	**137**	**2.4**

Tabela nr.13b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
SH F - Fshati	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Mushkëritë					
			Bronhit obstruktiv-(astma)		Pneumoni		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**575**	**100%**	**6**	**1.0**	**0**	**0**	**0**	**0.0**
Klasat V	**581**	**100%**	**1**	**0.2**	**0**	**0**	**1**	**0.2**
Gjithsej	**1156**	**100%**	**7**	**0.6**	**0**	**0**	**1**	**0.1**

Tabela nr. 13c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
SH F Q & F	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Mushkëritë					
			Bronhit obstruktiv-(astma)		Pneumoni		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**3419**	**100%**	**18**	**0.5**	**1**	**0**	**88**	**2.6**
Klasat V	**3481**	**100%**	**14**	**0.4**	**1**	**0**	**50**	**1.4**
Gjithsej	**6900**	**100%**	**32**	**0.5**	**2**	**0**	**138**	**2.0**

Gjatë ekzaminimit të sistemit të organeve të frymëmarrjes janë evidentuar **32(0.55)** raste me bronhitit obstruktiv (Astma), **2** raste me Pneumoni si dhe 138 raste ndryshime të tjera në sistemin e organeve të frymëmarrjes.

Abdomeni dhe organet gjenitale

Tabela nr. 14 a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET										
SH F - Qyteti	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Abdomeni dhe organet gjenitale							
			Kriptorhizem		Retentio testis		Hernia		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**2844**	**100%**	**51**	**1.8**	**25**	**0.9**	**4**	**0.1**	**69**	**2.4**
Klasat V	**2900**	**100%**	**12**	**0.4**	**8**	**0.3**	**3**	**0.1**	**56**	**1.9**
Gjithsej	**5744**	**100%**	**63**	**1.1**	**33**	**0.6**	**7**	**0.1**	**125**	**2.2**

Tabela nr. 14b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA										
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Abdomeni dhe organet gjenitale							
			Kriptorhizem		Retentio testis		Hernia		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**574**	**100%**	**3**	**0.5**	**7**	**1.2**	**1**	**0.2**	**8**	**1.4**
Klasat V	**581**	**100%**	**8**	**1.4**	**2**	**0.3**	**1**	**0.2**	**1**	**0.2**
Gjithsej	**1155**	**100%**	**11**	**1.0**	**9**	**0.8**	**2**	**0.2**	**9**	**0.8**

Tabela nr. 14c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA										
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Abdomeni dhe organet gjenitale							
			Kriptorhizëm		Retentio testis		Hernia		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**3418**	**100%**	**54**	**9.4**	**32**	**0.9**	**5**	**0.1**	**77**	**2.3**
Klasat V	**3481**	**100%**	**20**	**0.6**	**10**	**0.3**	**4**	**0.1**	**57**	**1.6**
Gjithsej	**6899**	**100%**	**74**	**1.1**	**42**	**0.6**	**9**	**0.1**	**134**	**1.9**

Të gjeturat në abdomen dhe organe gjenitale në vizitat sistematike si që janë të përshkruara në tabelën numër 14 rezultojnë si vijon: nxënës me Kriptorhizëm janë identifikuar **74 (1.1%)**, me *Retentio testis* **42 (0.6%)** raste dhe me hernia 9 raste **(0.1%)** ,ndërsa ndryshime tjera të padefinuara janë evidentuar **134** raste.

Ekstremitetet

Tabela nr. 15a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Ekstremitetet					
			Pes planus		Pes valgus		Të tjera	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**2844**	**100%**	**244**	**8.6**	**6**	**0.2**	**37**	**1.3**
Klasat V	**2900**	**100%**	**174**	**6.0**	**6**	**0.2**	**61**	**2.1**
Gjithsej	**5744**	**100%**	**418**	**7.3**	**12**	**0.2**	**98**	**1.7**

Tabela nr. 15 b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Ekstremitetet					
			Pes planus		Pes valgus		Të tjera	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**574**	**100%**	**43**	**7.5**	**0**	**0**	**10**	**1.7**
Klasat V	**581**	**100%**	**25**	**4.3**	**0**	**0**	**16**	**2.8**
Gjithsej	**1155**	**100%**	**68**	**2.0**	**0**	**0**	**26**	**0.7**

Tabela nr. 15 c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Ekstremitetet					
			Pes planus		Pes valgus		Të tjera	
Klasa	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**	**Nr.**	**%**
Klasat I	**3418**	**100%**	**287**	**8.4**	**6**	**0.2**	**47**	**1.4**
Klasat V	**3481**	**100%**	**199**	**5.8**	**6**	**0.1**	**77**	**2.2**
Gjithsej	**6899**	**100%**	**486**	**7.0**	**12**	**0.1**	**124**	**1.8**

Siç shihet nga të dhënat në tabelën nr. 15, gjatë vizitave sistematike janë evidentuar **486 (7.0%)** të nxënësve me shputa të rrafshëta,(**287(8.4%)** raste të klasat I, ndërsa **199(5.8%)** të rasteve në klasat e V). Nga këto të dhëna shihet se numri më i madh i nxënësve me shputa të rrafshëta është në klasat I **(287)** raste .

Sistemi Nervor Qendror

Tabela nr.16 a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		SNQ					
			Epilepsi		Pareza apo paraliza		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	2844	100%	4	0.1	1	0.0	65	2.3
Klasat V	2900	100%	3	0.1	0	0.0	53	1.8
Gjithsej	5744	100%	7	0.1	1	0.0	118	2.1

Tabela nr.16 b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		SNQ					
			Epilepsi		Pareza apo paraliza		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	574	100%	1	0.2	0	0	2	0.3
Klasat V	581	100%	0	0	0	0	0	0
Gjithsej	1155	100%	1	0.1	0	0	2	0.2

Tabela nr.16 c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA								
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		SNQ					
			Epilepsi		Pareza apo paraliza		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	3418	100%	5	0.1	1	0	67	2.0
Klasat V	3481	100%	3	0.1	0	0	53	1.5
Gjithsej	6899	100%	8	0.1	1	0	120	1.7

Bazuar në të dhënat e vizitave mjekësore të nxënësve siç evidentohet në tabelën numër 16 mundë të konkludohet: nxënës me Epilepsi janë evidentuar **8 (0.1%)** raste dhe atë **5** raste në klasat e para dhe **3** raste në klasat e V-ta. Fëmijë me parezë dhe paralizë është evidentuar vetëm **1** rast. Rastet e tjera të padefinuara janë evidentuar **120 (1.7%).**

Statusi psikik

Tabela nr. 17a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET										
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Statusi psikik							
			I përgjigjet moshës		Nuk i përgjigjet moshës		Të meta në të folur		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	2844	100%	2674	94.0	41	1.4	22	0.8	107	3.8
Klasat V	2900	100%	2839	97.9	7	0.2	11	0.4	43	1.5
Gjithsej	5744	100%	5513	96.0	48	0.8	33	1.2	150	2.6

Tabela nr. 17 b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA										
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Statusi psikik							
			I përgjigjet moshës		Nuk i përgjigjet moshës		Të meta në të folur		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	574	100%	552	96.2	10	1.7	8	1.4	4	0.7
Klasat V	581	100%	572	98.5	6	1.0	3	0.5	0	0.0
Gjithsej	1155	100%	1124	97.3	16	1.4	11	1.9	4	0.3

Tabela nr. 17 c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA										
SHFMU Q+F	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Statusi psikik							
			I përgjigjet moshës		Nuk i përgjigjet moshës		Të meta në të folur		Të tjera	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	3418	100%	3226	94.4	51	1.5	30	0.9	111	3.2
Klasat V	3481	100%	3411	98.0	13	0.4	14	0.4	43	1.2
Gjithsej	6899	100%	6637	96.2	64	0.9	44	1.3	154	2.2

Vlerësimi i statusit psikik që është bërë gjatë vizitave sistematike paraqitet me të dhënat në tabelën numër **17** e ku vlen për tu analizuar se janë evidentuar gjithsej **64 (0.9%)** raste me status që nuk i përgjigjet moshës, ndërsa me të meta në të folur janë evidentuar **44(1.3%)** raste. Sipas kësaj analize shihet se statusi psikik që nuk i përgjigjet moshës në fshatra është më i lartë krahasuar me Qytet (**1.4 %** në Fshatra dhe **1.8%** në Qytet).Ndryshimet tjera të padefinuara të kësaj natyre janë evidentuar gjithsej **154 (2.2%)**raste.

Puberteti

Tabela nr.18a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET														
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Puberteti											
			Faza e parë		Faza e dytë		Faza e tretë		Faza e katërt		Faza e pestë			
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%		
Klasat I	2844	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Klasat V	2900	100%	1016	35.0	691	23.8	175	6.0	0	0	0	0		
Gjithsej	5744	100%	1021	17.8	691	12.0	175	6.2	0	0	0	0		

Tabela nr.18b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA												
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Puberteti									
			Faza e parë		Faza e dytë		Faza e tretë		Faza e katërt		Faza e pestë	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	574	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klasat V	581	100%	215	37.0	80	13.8	10	1.7	0	0	0	0
Gjithsej	1155	100%	216	18.7	80	6.9	10	1.7	0	0	0	0

Tabela nr.18c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA												
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Puberteti									
			Faza e parë		Faza e dytë		Faza e tretë		Faza e katërt		Faza e pestë	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	3418	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klasat V	3481	100%	1231	35.4	771	22.1	185	5.3	0	0	0	0
Gjithsej	6899	100%	1237	17.9	771	11.2	185	5.4	0	0	0	0

Nga të dhënat lidhur me Pubertetin mund të vlerësohet se ecuria dhe zhvillimi i Pubertetit që paraqitet sipas fazave është në suaza të normales. Shih tabelën nr. 18.

Lista e referimeve nga mjekët familjar sipas vizitave sistematike për trajtim të mëtejshëm

Tabela nr.19a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET																		
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Mjeku këshillues															
			Oftalmolog		ORL		Pediatër		Neurolog		Ftiziatër		Pulmolog		Mjeke Familjar		Të tjerë	
Qytet	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**2844**	**100%**	**164**	**5.8**	**29**	**1.0**	**96**	**3.4**	**4**	**0.1**	**101**	**3.6**	**1**	**0.0**	**38**	**1.3**	**159**	**5.6**
Klasat V	**2900**	**100%**	**140**	**4.8**	**16**	**0.6**	**29**	**1.0**	**1**	**0.0**	**108**	**3.7**	**0**	**0.0**	**46**	**1.6**	**273**	**9.4**
Gjithsej	**5744**	**100%**	**304**	**5.3**	**45**	**0.8**	**125**	**4.4**	**5**	**0.1**	**209**	**3.6**	**1**	**0.0**	**84**	**3.0**	**432**	**15.2**

Tabela nr.19 b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA																		
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Mjeku këshillues															
			Oftalmolog		ORL		Pediatër		Neurolog		Ftiziatër		Pulmolog		Mjekë Familjar		Të tjerë	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**574**	**100%**	**60**	**10.5**	**16**	**2.8**	**26**	**4.5**	**50**	**8.7**	**50.0**	**8.7**	**0**	**0**	**62**	**10.8**	**59**	**10.3**
Klasat V	**581**	**100%**	**45**	**7.7**	**23**	**4.0**	**38**	**6.5**	**23**	**4.0**	**23.0**	**4.0**	**0**	**0**	**56**	**9.6**	**46**	**7.9**
Gjithsej	**1155**	**100%**	**105**	**9.1**	**39**	**3.4**	**64**	**11.1**	**73**	**6.3**	**73.0**	**6.3**	**0**	**0**	**118**	**20.6**	**105**	**18.3**

Tabela nr.19 c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA																		
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Mjeku këshillues															
			Oftalmolog		ORL		Pediatër		Neurolog		Ftiziatër		Pulmolog		Mjekë Familjar		Të tjerë	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	**3418**	**100%**	**224**	**6.6**	**45**	**1.3**	**122**	**3.6**	**54**	**1.6**	**151**	**4.4**	**1**	**0.0**	**100**	**2.9**	**218**	**6.4**
Klasat V	**3481**	**100%**	**185**	**5.3**	**39**	**1.1**	**67**	**1.9**	**24**	**0.7**	**131**	**3.8**	**0**	**0.0**	**102**	**2.9**	**319**	**9.2**
Gjithsej	**6899**	**100%**	**409**	**5.9**	**84**	**1.2**	**189**	**2.7**	**78**	**1.1**	**282**	**4.1**	**1**	**0.0**	**202**	**2.9**	**537**	**7.8**

Në tabelën nr.19 janë evidentuar rastet ku Mjeku Familjar bazuar në vizitën sistematike ka referuar nxënësit për konsultim dhe tretman të mëtutjeshëm tek mjekët konsulent si që shihet në tabela.

Higjiena Orale

Tabela nr.20a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET						
QYTET	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		E kënaqshme		Jo e kënaqshme	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	2844	100%	2068	73	776	27
Klasat V	2900	100%	2085	72	815	28
Gjithsej	5744	100%	4153	72	1591	28

Tabela nr.20b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA						
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		E kënaqshme		Jo e kënaqshme	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	574	100%	347	60	227	40
Klasat V	581	100%	396	64	212	36
Gjithsej	1155	100%	716	62	239	38

Tabela nr.20c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA						
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		E kënaqshme		Jo e kënaqshme	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasat I	3418	100%	2415	71	1003	29
Klasat V	3481	100%	2454	70	1027	30
Gjithsej	6899	100%	4869	71	2030	29

Në bazë të vlerësimeve që i është bërë higjienës orale të nxënësve gjatë vizitave sistematike nga Doktorët e Stomatologjisë konstatohet se: te **71%** e nxënësve higjiena orale është e kënaqshme, ndërsa **29%** të rasteve është jo e kënaqshme. Nëse bëhet krahasimi i nxënësve në Qytet dhe Fshatra vërejmë se 38% e nxënësve në fshatra higjiena orale është jo e kënaqshme, ndërsa në Qytet **28%** të rasteve.

Statusi Dental - Denticion Primar

Tabela nr.21a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET													
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Dhëmb të shëndos hë	Dhëmb me Caries	Të mbushur me caries	Të mbushur pa caries	Mbushja e fisurave-vulosja	Dhëmbët që mungojnë-Ex	Dhëmbët në dalje	Traumat-frakturat	Radix relikta	Anomalitë ortodontike	
												Po	Jo
Klasa	Nr.	%	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr	Nr
Klasa e I	2844	100	25216	16387	212	248	6	2980	205	1	2074	463	1866
Klasat V	2900	100	6194	3966	81	155	43	912	221	2	839	737	1116
Gjithsej	5744	100	31410	20353	293	403	49	3892	426	3	2913	1200	2982

Tabela nr.21b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA													
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Dhëmb të shëndosh	Dhëmbë me Caries	Të mbushur me caries	Të mbushur pa caries	Mbushja e fisurave-vulosja	Dhëmbët që mungojnë-Ex	Dhëmbët në dalje	Traumat-frakturat	Radix relikta	Anomalitë ortodontike	
												Po	Jo
Klasa	Nr.	%	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr	Nr
Klasa e I-1	574	100	5520	2498	15	49	23	1253	43	6	507	4	245
Klasat V	581	100	2029	632	12	74	12	4261	54	1	315	11	275
Gjithsej	1155	100	7549	3130	27	123	35	5514	97	7	822	15	520

Tabela nr.21c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA													
SH F Q & F	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Dhëmb të shëndosh	Dhëmb me Caries	Të mbushur me caries	Të mbushur pa caries	Mbushja e fisurave-vulosja	Dhëmbët që mungojnë-Ex	Dhëmbët në dalje	Traumat-frakturat	Radix relikta	Anomalitë ortodontike	
												Po	Jo
Klasa	Nr.	%	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr	Nr
Klasa e I-1	3418	100	30736	18885	227	297	29	4233	248	7	2581	467	2111
Klasat V	3481	100	8223	4598	93	229	55	5173	275	3	1154	748	1391
Gjithsej	6899	100	38959	23483	320	526	84	9406	523	10	3735	1215	3502

Sipas tabelës 21 gjatë ekzaminimeve për vlerësimin e statusit të shëndetit oral të nxënësve, është përshkruar Statusi Dental me të gjeturat si vijon: dhëmbë me karies janë gjithsej **23453.** Nga ky numër **18885** janë tek nxënësit në klasat të I kurse **4598** janë tek nxënësit e klasave V. Anomalit Ortodontike janë evidentuar gjithsej **1215** raste, prej të cilave **467** në klasat I dhe **748** në klasat e V-ta. Dhëmbët me Radix relikta janë evidentuar gjithsej **3735** prej të cilëve **2581** te nxënësit e klasave I dhe **1154** te nxënësit e klasave V.

Caries index-et

Tabela nr. 22a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET							
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		KIP- Nr. i nx. që ka dhëmb me caries		KIDH - Nr. i dhëmbëve me caries		KIM- Nr.- mesatar i nx. me dhëmbë me caries
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.
Klasat I	2844	100%	2596	91	18006	14	7
Klasat V	2900	100%	2501	86	9678	26	4
Gjithsej	5744	100%	5097	89	27684	18	5

Tabela nr.22b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA							
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		KIP- Nr. i nx.që ka dhëmb me caries		KIDH - Nr. i dhëmbve me caries		KIM- Nr.- mesatar i dhëmbëve me caries
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.
Klasat I	574	100%	448	78	2801	16	6
Klasat V	581	100%	362	62	1509	24	4
Gjithsej	1155	100%	810	70	4310	19	5

Tabela nr.22c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA							
Sh.F QYTET & FSHATRA	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		KIP- Nr. i nx.që ka dhëmb me caries		KIDH - Nr. i dhëmbëve me caries		KIM- Nr.- mesatar i dhëmbëve me caries
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.
Klasat I	3418	100%	3044	89	20807	15	7
Klasat V	3481	100%	2863	82	11187	26	4
Gjithsej	6899	100%	5907	86	31994	18	5

Sipas të dhënave në tabelën nr. 22 numri i nxënësve që ka dhëmb me karies ka qenë **5907(86%),** prej tyre **3044(89%)** në klasat I dhe **2863 (82%)** në klasat e V-ta. Sipas këtij indexi numri i dhëmbëve me karies ka qenë **31994,** prej të cilëve **20807** tek nxënësit e klasave I dhe **11187** tek nxënësit e klasave të **V-ta**. Mesatarja e dhëmbëve me karies për një nxënës ka qenë 5.

Statusi dental - Denticioni i Përhershëm

Tabela nr.23 a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET												
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Dhëmbë të shëndoshë	Dhëmbë me Caries	Të mbushur me caries	Të mbushur pa caries	Mbushja e fisurave-vulosja	Dhëmbët që mungojnë-Ex	Dhëmbët në dalje	Traumat-frakturat	Radix relikta	Anomali ortodontike	
Klasa	Nr.	%	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Po	Jo
												Nr	Nr
Klasa e I-1	2844	100%	14652	1894	32	84	94	297	1822	1	275	381	1496
Klasat V	2900	100%	44272	5300	285	1846	284	1239	2707	39	312	968	1279
Gjithsej	5744	100%	58924	7194	317	1930	378	1536	4529	40	587	1349	2775

Tabela nr.23 b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA												
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Dhëmbë të shëndoshë	Dhëmbë me Caries	Të mbushur me caries	Të mbushur pa caries	Mbushja e fisurave-vulosja	Dhëmbët që mungojnë-Ex	Dhëmbët në dalje	Traumat-frakturat	Radix relikta	Anomali ortodontike	
Klasa	Nr.	%	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Po	Jo
												Nr	Nr
Klasa e I-1	574	100%	2557	939	17	21	8	20	152	0	74	20	225
Klasat V	581	100%	8819	906	95	65	3	34	226	13	78	40	221
Gjithsej	1155	100%	11376	1845	112	86	11	54	378	13	152	60	446

Tabela nr.23 c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA												
	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Dhëmbë të shëndoshë	Dhëmbë me Caries	Të mbushur me caries	Të mbushur pa caries	Mbushja e fisurave-vulosja	Dhëmbët që mungojnë-Ex	Dhëmbët në dalje	Traumat-frakturat	Radix relikta	Anomali ortodontike	
Klasa	Nr.	%	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Po	Jo
												Nr	Nr
Klasa e I-1	3418	100	17209	2833	49	105	102	317	1974	1	349	401	1721
Klasat V	3481	100	53091	6206	380	1911	287	1273	2933	52	390	1008	1500
Gjithsej	6899	100	70300	9039	429	2016	389	1590	4907	53	739	1409	3221

Në tabelën nr. 23 paraqitet Denticioni i Përhershëm. Këtu shihet se dhëmbë me karies janë evidentuar gjithsej **9039** , prej të cilëve **2833** në klasat I ndërsa **6206** në klasat e **V-ta.** Dhëmbë me Radix Relikta kanë qenë gjithsej **739**. Ndërsa me Anomali Ortodontike kanë qenë gjithsej **1409** nxënës**,** prej tyre **401** në klasat e para dhe **1008** në klasat e V-ta.

Indeksi i higjienës orale

Tabela nr.24a

SHKOLLAT FILLORE - QYTET										
SH F - QYTET	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Depozitime të buta nuk ka		Depozitime të buta mbulojnë 1/3 e sipërfaqes së dhëmbit		Depozitime të buta mbulojnë 1/3 e më pak se 2/3 e sipërfaqes së dhëmbit		Depozitime të buta mbulojnë më shumë se 2/3 e sipërfaqes së dhëmbit	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasa e I-ra	2844	100%	1274	45	1121	39	340	12	43	2
Klasa V	2900	100%	1271	44	996	34	397	14	97	3
Gjithsej	5744	100%	2545	44	2117	37	737	13	140	2

Tabela nr.24b

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA										
SH F - QYTET	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Depozitime të buta nuk ka		Depozitime të buta mbulojnë 1/3 e sipërfaqes së dhëmbit		Depozitime të buta mbulojnë 1/3 e më pak se 2/3 e sipërfaqes së dhëmbit		Depozitime të buta mbulojnë më shumë se 2/3 e sipërfaqes së dhëmbit	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasa e I-ra	574	100%	166	29	249	43	52	9	22	4
Klasa V	581	100%	194	33	182	31	62	11	36	6
Gjithsej	1155	100%	360	62	431	75	114	20	58	10

Tabela nr.24c

SHKOLLAT FILLORE - FSHATRA										
SH F - QYTET	Nxënës të përfshirë në vizita sistematike		Depozitime të buta nuk ka		Depozitime të buta mbulojnë 1/3 e sipërfaqes së dhëmbit		Depozitime të buta mbulojnë 1/3 e më pak se 2/3 e sipërfaqes së dhëmbit		Depozitime të buta mbulojnë më shumë se 2/3 e sipërfaqes së dhëmbit	
Klasa	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Klasa e I-ra	3418	100%	1440	42	1370	40	392	11	65	2
Klasa V	3481	100%	1465	42	1178	34	459	13	133	4
Gjithsej	6899	100%	2905	84	2548	74	851	25	198	6

Depozitimet e buta që mbulojnë sipërfaqen e dhëmbit të shikohen në tabelën numër 24. **Indeksi i Higjienës Orale** është paraqitur sipas depozitimeve të buta në sipërfaqet e mbuluara të dhëmbit.

Përfundim

Numri i nxënësve të përfshirë në Vizita Sistematike është **6899** nxënës (**97.2%** nga numri i përgjithshëm i nxënësve). Sipas përkatësisë gjinore vajza kanë qenë **3415** ndërsa djem **3484** nxënës.

Nxënës në shkollat e Qytetit kanë qenë **5744** , ndërsa nxënës të shkollave në Fshatra kanë qenë **1155.**

- Higjiena personale jo e kënaqshme ka qenë të 345 nxënës .Ndërsa nxënës me Pedikulozë janë evidentuar 308.
- Mesatarja e peshës trupore për nxënësit e klasave I ishte: për djem 23.6 kg për femra 23.2 kg. Kurse mesatarja e peshës trupore për nxënësit e klasave V ishte: për djem 36.6 kg e për femra 37.5 kg.
- Gjatësia trupore për klasat I ishte si vijon : gjatësi të ulët kishin 14.1%, gjatësi të lartë 9.5%, ndërsa me gjatësi normale ishin 74.6%. Nxënësit e klasave V kishin këtë gjatësi : të ulët 13.2% e nxënësve , të lartë 15.1%, kurse me gjatësi normale 71.8% e nxënësve.
- Nxënës me ushqyeshmëri të dobët ishin 15.1% , nxënës me mbipeshë trupore ishin 11.2% , nxënës obez ishin 6.2% , ndërsa me ushqyeshmëri normale u vlerësuan 66.6%.
- Te ekzaminimi i Lëkurës janë evidentuar 43 nxënës me Scabies, 30 Dermatomikoza, 53 Ekzema dhe 162 raste me ndryshime të padefinuara.
- Gjatë ekzaminimit të të Pamurit janë identifikuar 213 raste si Myop, 121 raste Hipermetrop, 25 raste Strabizëm si dhe janë evidentuar 251 raste të korrigjimit të refrakcionit.
- Në ekzaminimin e Veshit dhe Hundës u gjetë sa vijon: 4 raste me dëgjim të dobësuar si dhe 47 me ndryshime në hundë.
- Me ndryshime në gjëndrën tiroide u identifikuan 8 nxënës kurse me hipertrofi të tonzilave ishin 268 raste. Gjëndrat tjera limfatike të rritura ishin identifikuar në 66 raste.
- Ndryshime në Boshtin e kurrizit dhe në kraharor janë evidentuar: skoliozë 160 (2.3%) raste , kifozë 59(1%) raste, kifoskoliozë 7 (0.1%) raste, lordozë 30 (0.4%) raste, pectus carinatus 27 (0.4%) raste, pectus excavatus 27 (0.4%) raste.
- Me ndryshime në zemër janë evidentuar 9 raste, 6 te klasat I dhe 3 në klasat V.
- Me sindrom obstructive (astma) janë evidentuar 32 raste, kurse me pneumoni 2 raste.
- Te ekzaminimet e abdomenit dhe organeve gjenitale janë identifikuar: kriptorhizëm 74 raste, retentio testit 42 raste, hernia 9 raste.
- Ndryshime në ekstremitete janë evidentuar: me pes planus 486 raste, kurse me Pes vallgus 12 raste.
- Te evidentuar me epilepsi kanë qenë 8 raste, kurse me parezë dhe paralizë 1 rast.
- Vlerësimi i statusit psikik ishte: me status psikik që i përgjigjën moshës ishin 96.2%, ndërsa me status psikik që nuk i përgjigjën moshës u vlerësuan 64 (0.9%) raste. Të meta në të folur ishin gjithsej 44 (1.3%) nxënës .
- Sipas vlerësimeve të profesionistëve shëndetësor fazat e pubertetit ishin me vlera normale sipas grupmoshës.
- Bazuar në vlerësimet mbi Higjienën Orale del se higjiena orale ishte e kënaqshme te 71% e nxënësve dhe jo e kënaqshme te 21% e nxënësve.
- Sa i përket Statusit Dental Primar vlerësimet janë: dhëmb me karies 23483, radix relikta 3735 raste, ndërsa anomalit ortodontike janë evidentuar 1215 raste.

- Nxënës të evidentuar me karies ishin 5907 (86%), në klasat I 3044 (89%) kurse në klasat e V 2863 (82%). Numri i përgjithshëm i dhëmbëve me karies ishte 31994, ndërsa numri mesatar i dhëmbëve me karies për një person ishte 5.
- Te Statusi Dental - Dentinacioni i Përhershëm stomatologët bën këtë vlerësim : dhëmb me karies ishin 9039, radiks relikta 739 raste, anomali ortodontike 1409 raste ndërsa dhëmbë të shëndoshë vlerësohen 70300.

Rekomandimet:

Nga të gjeturat e vizitave sistematike japim rekomandimet tona për veprimet e mëtejme:

- Rastet e referuara për diagnostifikim dhe tretman gjatë këtyre vizitave të jenë nën mbikëqyrje.
- Nxënësit me ushqyeshmëri të dobët të kenë përkujdesje dhe mbështetje familjare dhe institucionale.
- Te nxënësit me mbipeshë nevojite edukim në të ushqyer.
- Të korrigjohet në mënyrë të rregullt dhe sipas kritereve refrakcioni.
- Ndryshimet në boshtin e kurrizit, kraharorë dhe extremitete duhet të korrigjohen sipas rekomandimeve të profesionistëve si dhe të bëhet edukimi për qëndrimin të drejtë të trupit.
- Ndryshimet e evidentuara në zemër të hulumtohen dhe të veprohet sipas nevojave në institucionet përkatëse.
- Të udhëzohen dhe të korrigjohen rastet me kriptorhisëm, retention testis dhe me hernia.
- Rastet me epilepsi te kenë tretman të rregullt medikamentoz si dhe të jenë nën monitorimin e personelit të shkollës.
- Te nxënësit me status psikik që nuk i përgjigjet moshës duhet të kenë tretman të veçantë nga personeli arsimor si dhe përkujdesje të psikologut. Ndërsa nxënësit me të meta në të folur duhet të kenë qasje me logopedin dhe psikologun.
- Nevojitet edukim shëndetësor për mirëmbajtjen e higjienës orale.
- Rekomandohet kujdesie e veçantë dhe e vazhdueshme e vizitave stomatologjike në mënyrë që të përmirësohet kariesi i dhëmbëve, si dhe të bëhet korrigjimi i anomalive ortodontike.
- Të kryhen në vazhdimësi vizitat sistematike të nxënësve.

Drejtuan:

Dr. Teuta Hoxha, specialiste e Ekologjisë Humane

Dr. Nexhmedin Hoti, Epidemiolog